

Údolím stínu smrti

Hospodin vede na různá místa - zelené pastvy, stezky spravedlnosti. Po příjemných cestách pomyslel David na cestu roklí stínu smrti. Tam se nebude bát. Ne pro svo odvahu, nýbrž pro přítomnost pastýře.

ŽALM 23,4A

JAN ASSZONYI

ÚDOLÍM STÍNU SMRTI

ŽIVOTNÍ STEZKY VEDOU RŮZNÝMI MÍSTY

Vedení shromáždění: Mária Uhlíková

| Ž 139,8-12 | Jan 17,1-3 a 20-23 | Žalm 23,4a

„Mé srdce si opakuje tvoji výzvu: "

Hledejte mou tvář." Hospodine, tvář tvou hledám." Ž 27,8

Modlitba

Smiluj se nad námi, Bože, smiluj se nad námi, k tobě se utíká naše duše. Utíkáme se do stínu tvých křídel, dokud nepomine zhoubné nebezpečí. Voláme k Bohu nejvyššímu, k Bohu, jenž za nás dokončí zápas.

Žalm 57

První čtení – Jan 17,1-3.20-23

Jan 17:1 Po těch slovech Ježíš pozvedl oči k nebi a řekl: "Otče, přišla má hodina. Oslav svého Syna, aby Syn oslavil tebe, 2 stejně, jako jsi učinil, když jsi mu dal moc nad všemi lidmi, aby vše, co jsi mu svěřil, dal jim: život věčný. 3 A život věčný je v tom, když poznají tebe, jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíš Krista.

Jan 17:20 Neprosím však jen za ně, ale i za ty, kteří skrze jejich slovo ve mne uvěří; 21 aby všichni byli jedno jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni byli v nás, aby tak svět uvěřil, že jsi mě poslal. 22 Slávu, kterou jsi mi dal, dal jsem jim, aby byli jedno, jako my jsme jedno - 23 já v nich a ty ve mně; aby byli uvedeni v dokonalost jednoty a svět aby poznal, že ty jsi mě poslal a zamiloval sis je tak jako mne.

Druhé čtení – Žalm 139,8-12

Žalmy 139:8 Zamířím-li k nebi, jsi tam, a když si ustelu v podsvětí, také tam budeš. 9 I kdybych vzlétl na křídlech jitrní záře, chtěl přebývat při nejzazším moři, 10 tvoje ruka mě tam doprovodí, tvá pravice se mě chopí. 11 Kdybych řekl: Snad mě přikryje tma, i noc kolem mne se stane světlem. 12 Žádná tma pro tebe není temná: noc jako den svítí, temnota je jako světlo.

Čtení biblického textu – Ž 23,4

*Žalmy 23,1 Žalm Davidův. Hospodin je můj pastýř, nebudu mít nedostatek. 2 Dopřává mi odpočívat na travnatých nivách, vodí mě na klidná místa u vod, 3 naživu mě udržuje, stezkou spravedlnosti mě vede pro své jméno. 4 **I když půjdu roklí šeré smrti, nebudu se bát ničeho zlého, vždyť se mnou jsi ty.** Tvoje berla a tvá hůl mě potěšují. 5 Prostíráš mi stůl před zraky protivníků, hlavu mi olejem potíráš, kalich mi po okraj plníš. 6 Ano, dobrota a milosrdenství provázet mě budou všemi dny mého žití. Do Hospodinova domu se budu vracet do nejdelších časů.*

Obraz života pod vedením pastýře počítá nejenom s odpočinkem na zelených nivách, s klidnými vodami a čerpáním sil. Král David ví o stezkách spravedlnosti, které je někdy v komplikovanosti života těžko nalézt a po nichž není jednoduché jít. A jestli opravdu bude v životě nějaké místo, které bude náročné, pak to bude rokle stínu smrti. David ví o rokli smrti. A má odvalu na cestou touto rokli pomyslet.

My jsme společně došli k této části jeho Žalmu ve chvíli, kdy jsme se v pátek loučili s bratrem kazatelem Stanislavem Heczkem. Jeho cesta rokli smrti byla naplněna milostí a pokojem, o němž mluví Boží služebník David.

1. „Ty se mnou jsi“ – základ odvážného výroku

„I když půjdu roklí stínu smrti, nebudu se bát zlého...“ - vybavil se mi těchto slov jiný, leč podobný příběh, v němž zazněla velká slova.

*Marek 14,27-31 Ježíš jim řekl: "Všichni ode mne odpadnete, neboť je psáno: 'Budou bít pastýře a ovce se rozprchnou.' 28 Ale po mém vzkříšení vás předejdu do Galileje." 29 Tu mu Petr řekl: **"I kdyby všichni odpadli, já ne."** 30 Ježíš mu odpověděl: "Amen, pravím tobě, že dnes, této noci, dřív než kohout dvakrát zakokrhá, právě ty mě třikrát zapřeš." 31 On však ještě horlivěji prohlašoval: **"I kdybych měl spolu s tebou umřít, nezapřu tě."** Tak mluvili všichni.*

Nejsou i Davidova slova podobná těm Petrovým? Nejsou to slova poznamenaná euforií sváteční chvíle, slova, která se nakonec mají ukázat jako troufalá? A co my? Čekají se nějaká podobná slova i od nás? Čekají se od nás velká slova o tom, jak se zachováme, když se stane ta či ona

hypotetická situace? Petrova zkušenost od takových slov odrazuje, Davidova k nim povzbuzuje a minimálně s nimi počítá jako s možným vyjádřením víry.

V čem je *rozdíl mezi Petrem a Davidem*? Ten nejpodstatnější je v tom, z čeho vyrůstala jejich odvážně slova. *Petrova slova* vycházejí z jeho vlastní odvahy. Měl za to, že on sám má dost sil na to, aby zachoval věrnost svému Pánu. Má více morálních sil než ostatní: „Oni tě opustí, ale já ne.“ Nakonec měl poznat, že vlastně neví, o čem mluví. Jen málo tohoto věděl o síle nepřátelství, které bude obklopovat kříž. Jen málo toho věděl o tom, jak silný je on sám. Proto musel prožít hořkou lekci, při níže neježenže zapřel, ale prožil obrovskou deziluzi nad sebou samým.

Davidova odvážná slova, v nichž mluví o tom, že se nebude bát v rokli šeré smrti, jakkoli jsou podobná Petrovým, jsou přece jenom jiná. Nepočítají totiž především s vlastními silami a vlastní odvahou. Davidovo vyznání se opírá o pastýře - „*neboť ty se mnou jsi!*“ To je základním Davidovým nastavením, ať se děje, co děje, je v péči pastýře. Proto je možné počítat s jeho pokojem i ve chvílích, kdy člověk prochází rokli smrti. Davidův Bůh není Bohem, který zůstává stát před branami smrti, do nichž pustí člověka jen tak s jeho vlastními silami, či vlastně spíše slabostí. Toto pevné přesvědčení dávalo starozákonnímu králi naději.

Oba dva příběhy - Petrův i Davidův - nám chtějí být povzbuzením v tom, kde brát jistotu, odvalu a naději pro těžké chvíle, které nás mohou čekat a ve chvíli smrti budou čekat. Apoštol Petr se měl naučit tomu, co se naučil král David, totiž že spoléhat se na vlastní síly a odvalu, je žalostně málo. „Ty se mnou jsi“ - v tom je zdroj pokoje a sil.

2. „Skrze“ – smrt je průchod, ne cíl

Je to přítomnost pastýře, která o rokli smrti - jedná se o skutečně úzké a hluboké místo, které drží člověka v sevření - odhaluje dvě důležité věci. Tou první je to, že toto *ne cíl*, ale *místo, kudy se dá a má projít*. Rokle smrti není konečná: „*Byť se mi dostalo jíti přes údolí stínu smrti...*“ Do údolí stínu smrti vstupujeme, abychom z něho vyšli.

Pro mnohé naše současníky je smrt konečná, slepá ulice, do níž musí nakonec vstoupit každý sám a z níž není úniku. Ani zpět ani dál. Jak jiná

je víra křesťanů, kteří vyznávají, že nebudou sami - bude s nimi jejich pastýř, vzkříšený Pán Ježíš Kristus - a že údolím stínu smrti se prochází. A vlastně se neprochází, protože na to opravdu nemáme dosti sil. Je to Pastýř, kdo nás bere na své ruce a nese nás tímto údolím k sobě na věčnost.

To je první věc, kterou zjevuje pastýř o údolím stínu smrti. Je tam on, a je to místo, kudy nás provede. Není to cíl! Ten je jinde.

3. „Stín smrti“ – smrt je ještě cosi jiného

Druhá věc, kterou pastýř odhaluje o cestě údolím stínu smrti, je to, co David vyznává, když zmiňuje *stín*. On nemluví o tom, že bude procházet *údolím smrti*. On mluví o *údolím stínu smrti*. Stín nikdy nikomu neuškodil. Stín není věc sama - je to právě a jenom její stín. Co nám právě tímto vyjádřením chce povědět skrze Davida nebeský Otec?

Možná toto vyjádření *míří nejprve do života*. Můžeme prožívat situace, které nepřinášejí smrt, ale jsou těžké a dýchne na nás skrze ně dech smrti. Jsou stínem, který připomíná, že jsme lidmi smrtelnými. Davidovo vyznání nás chce v takových chvílích povzbudit. Nejsme sami, pastýř je s námi a můžeme mít naději, že od Boha září světlo budoucnosti do životních situací, z nichž nevidíme východisko.

A když myslíme na smrt a umírání, pak v Davidově slově slyšíme, že *stín je pouze tam, kde do temnoty září světlo!* Bez světla není stínu. I do údolí smrti jakkoli se zdá být temným a neprostupným, září světlo Boží lásky. Do tmy smrti září světlo života.

Podíváme-li se na SZ výrok novozákonníma očima, pak slova o údolím stínu smrti nabývají ještě zcela jiný a hlubší nádech. Zmínil jsem, že stín sám o sobě neuškodí, je pouze obrazem/odrazem skutečnosti/reality. Může toto nějak platit o smrti? Zdá se, že ano. *Naše smrt a naše umírání je totiž pouhým stínem* toho, co by naše smrt byla, kdyby Pán Ježíš na sebe nevzal prokletí smrti. Protože Kristus vzal na sebe náš hřích - pravou příčinu smrti jako odloučení od Boha - naše smrt je jiná. Je pouhým stínem smrti. Tu skutečnou smrt prožil Pán Ježíš. *Jistě tím nechceme povědět*, že

smrt není těžká a vážná věc. Je to bolestný konec života. Je to však pouhý stín prokleté smrti hříšníka odloučeného od Boha.

Závěr

„Dobrý pastýř položí svůj život za ovce.“ Tak to pověděl a učinil Pán Ježíš. Vzal tak na sebe prokletí smrti. On nešel *údolím stínu smrti*, ale *údolím smrti*. A prošel, protože ho nebeský Otec vzkřísil. On je teď naším pastýřem: ukřižovaný a vzkříšený Pán Ježíš, jenž za nás zemřel, jenž vzal náš hřích na sebe.

Věříte-li tomu - a k této víře je zván každý člověk - pak smíte spolu se mnou vyznat:

„Byť se mi dostalo jít přes údolí stínu smrti, nebudu se bát zlého, neboť ty se mnou jsi.“

Zamírím-li k nebi, jsi tam, a když si ustelu v podsvětí, také tam budeš. I kdybych vzlétl na křídlech jitřní záře, chtěl přebývat při nejzazším moři, tvoje ruka mě tam doprovodí, tvá pravice se mě chopí. Kdybych řekl: Snad mě přikryje tma, i noc kolem mne se stane světlem. Žádná tma pro tebe není temná: noc jako den svítí, temnota je jako světlo.

Ž 139,8-12

U stolu Páně

Rád bych u stolu Páně doplnil Davidovo vyznání o cestě údolím stínu smrti ještě jednou perspektivou. David říká, že se nebude bát, protože „ty se mnou jsi...“ I Pán Ježíš slíbil svou přítomnost „s námi“. Náš vztah víry s Pánem Ježíšem je však ještě hlubší. Sám Pán Ježíš, a pak i apoštolové mluvili nejenom o tom, že on je „s námi“, ale že *on je v nás* a *my jsme v něm!*

Pán Ježíš pověděl: *„Neprosím však jen za ně, ale i za ty, kteří skrze jejich slovo ve mne uvěří; 21 aby všichni byli jedno jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni byli v nás, aby tak svět uvěřil, že jsi mě poslal. 22 Slávu, kterou jsi mi dal, dal jsem jim, aby byli jedno, jako my jsme jedno - 23 já v nich a ty ve mně; aby byli uvedeni v dokonalost jednoty a svět aby poznal, že ty jsi mě poslal a zamiloval sis je tak jako mne.“* J 17,20-23

Apoštol Pavel pověděl v listu Koloským: „Koloským 3:3 *Zemřeli jste a váš život je skryt spolu s Kristem v Bohu.*“

Náš život je pro oběť Pána Ježíše Krista skryt v Bohu. V něm - jako v nedobytném hradu - jsme bezpečni. V něm jsme již vzkříšeni. V něm budeme přeneseni z časnosti do věčnosti.

Jan Asszonyi

